

København, den 22. december 2016

**Sagsnr. 2016 - 3326/JSC
6. advokatkreds**

K E N D E L S E

Sagens parter:

I denne sag har [klager] klaget over [indklagede], [bynavn].

Klagens tema:

[Klager] har klaget over [indklagede]s salær på 77.500 kr. inkl. moms i forbindelse med en erstatningssag.

Datoen for klagen:

Klagen er modtaget i Advokatnævnet den 23. marts 2016.

Sagsfremstilling:

[Klager] og hans hustru, [X], blev den 14. september 2013 involveret i et sammenstød, hvor en anden bilist kørte frem i et vejkryds uden at respektere sin ubetingede vigepligt. Både [klager] og [X] blev samme dag undersøgt på hospital, hvor der ikke blev konstateret væsentlige skader, men begge udviklede efterfølgende piskesmældssymptomer. Begge blev sygemeldt og mistede deres arbejder.

Modparten var ansvarsforsikret i [forsikringselskab A], som anerkendte erstatningspligten. [Klager] var ulykkesforsikret hustruen i [forsikringselskab B], som bekræftede, at skaden var omfattet af forsikringen.

[Klager] og [X] henvendte sig om bistand til [indklagede], der i to breve af 10. oktober 2013 bekræftede sin bistand i sagerne. Han redegjorde for, at hans salær ville blive beregnet efter de normale salærparametre, og oplyste, at timeprisen på jurister p.t. var

3.125 kr. inkl. moms, mens timeprisen for sekretærer var 1.000 kr. inkl. moms. Timetaksterne blev reguleret årligt.

Det fremgår, at arbejdet i sagerne blev tilrettelagt således, at [indklagede] havde det overordnede ansvar og tilrettelagde arbejdet, tog møder i sagen, fremsatte krav overfor forsikringsselskaberne m.v., mens det praktiske arbejde i øvrigt i meget vidt omfang blev foretaget af hans sekretær.

Sagerne forløb helt sædvanligt, idet dog især [forsikringsselskab A] var ganske krævende med den løbende dokumentation, uden at der dog var grundlag for egentlig kritik af forsikringsselskabets forlangender. Men det var medvirkende til, at sagerne trak ud og krævede en betydelig arbejdsindsats fra advokatkontorets side.

Med et brev af 16. april 2014 udbetalte [forsikringsselskab A] 17.482,50 kr. i a conto godtgørelse for svie og smerte til [klager] ved [indklagede], og den 28. april 2014 fakturerede [indklagede] [klager] for et a conto salær på 6.250 kr. inkl. moms ”til delvis dækning af timeforbrug på sagen”. Restbeløbet på 11.232,50 kr. blev udbetalt til [klager].

Den 16. september 2014 udbetalte [forsikringsselskab A] yderligere 18.037,50 kr. for svie og smerte til [klager] ved [indklagede]. Den 22. september 2014 fakturerede [indklagede] [klager] for et a conto salær på 8.750 kr. inkl. moms ”til delvis dækning af timeforbrug på sagen”. Restbeløbet på 9.287,50 kr. blev udbetalt til [klager].

Den 6. oktober 2014 betalte [forsikringsselskab B] en foreløbig erstatning for varigt mén på 83.127,20 kr. til [klager] ved [indklagede], idet man på basis af de lægelige oplysninger og selskabets lægelige konsulents udtalelse vurderede, at [klager] som minimum ville få et varigt mén på 8 %. Den 10. oktober 2014 fakturerede [indklagede] [klager] for et a conto salær på 18.750 kr. inkl. moms ”til delvis dækning af timeforbrug”. Restbeløbet på 64.377,20 kr. blev udbetalt til [klager].

Den 17. december 2014 betalte [forsikringsselskab A] 64.032,34 kr. til [klager] ved [indklagede]. Beløbet var yderligere godtgørelse for svie og smerte med 4.440,00 kr. samt erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i tiden indtil september 2014 med 58.875,68 kr. (plus et mindre rentebeløb). Advokatkontoret udbetalte det samlede beløb til [klager].

Den 29. december 2014 fakturerede [indklagede] [klager] for et a conto salær på 12.500 kr. inkl. moms ”til delvis dækning af timeforbrug”. Fakturaen blev sendt til [klager] den 30. januar 2015 og foreslået modregnet i kommende udbetalinger.

Den 11. februar 2015 betalte [forsikringselskab A] 4.770 kr. til [klager] ved [indklagede] i yderligere godtgørelse for svie og smerte samt dækning af en regning for fysioterapi, og den 25. marts 2015 betalte man 3.465 kr. til regninger for fysioterapi.

I en e-mail den 9. april 2015 til [klager] skrev advokatkontoret bl.a., at der efter modregning nu resterede et salærtilgodehavende på 4.265 kr.

[Forsikringselskab A] havde krævet en undersøgelse af [klager] ved en speciallæge i neurokirurgi, og den 10. april 2015 skrev speciallægen en erklæring, hvori der konkluderes:

”Ved ulykkestilfældet den 14.09.2013 fik [klager], således som ulykkestilfældet er beskrevet, sandsynligvis en forvriddning i halshvirvelsøjlen. [Klager] havde ikke akutte nakkesmerter, men i løbet af ulykkesdagen kom der nakkesmerter og hovedpine, som forværredes til næste dag.

[...]

Ved klinisk undersøgelse findes ømhed af nakkemuskulaturen og nedsat bevægelighed i halshvirvelsøjlen. Der er let nedsat følesans i de 1½ fingre på lillefingersiden af venstre hånd, men i øvrigt findes der normale neurologiske forhold.

Ulykkestilfælde som det beskrevne skønnes at kunne medføre kroniske nakkesmerter [...]. Efter mit skøn er det [...] ulykkestilfældet, som har fremkaldt nakkesmerterne [...].

Hovedpinen er en typisk spændingshovedpine som følge af spændinger i muskulaturen i nakken.

De sovende fornemmelser i venstre hånd er forårsaget af spændinger i muskulaturen i venstre skulderåg [...]

Tilstanden er velbelyst med den beskrevne ulykkesmekanisme, de beskrevne symptomer og de allerede foretagne billeddiagnostiske og kliniske undersøgelser [...].

Desværre er der ingen effektive behandlinger, som har helbredende effekt på kroniske nakkesmerter [...]

Symptomerne vil muligvis langsomt aftage over nogle år, men sandsynligvis bliver [klager] ikke symptomfri, og sandsynligvis vil [klager] også fremover have tendens til belastningsprovokerede forværringer i de resterende nakkesmerter og den ledsagende spændingshovedpine.”

I skrivelse af 4. maj 2015 til [indklagede] vurderede [forsikringsselskab A], at [klager]s méngrad på det foreliggende grundlag skulle fastsættes til 8 %, og tilbød på den baggrund at betale en erstatning for varigt mén på 64.408 kr.

Den 13. maj 2015 sendte [indklagede] brevet fra [forsikringsselskab A] til [klager] og skrev, at han fandt en méngrad på 8 % tilnærmelsesvis korrekt i forhold til beskrivelsen i speciallægeerklæringen. [Indklagede] mente dog, at en méngrad på 10 % ville være rigtigere. Han bad om, at [klager] på et telefonmøde meddelte, om han kunne acceptere forsikringsselskabets tilbud, eller sagen skulle forelægges for Arbejdsskadestyrelsen, idet [indklagede] understregede, at forelæggelse ikke var risikofri, da styrelsen eventuelt kunne komme frem til en lavere méngrad end de tilbudte 8 %.

[Klager] ønskede ikke at acceptere tilbuddet, og [indklagede] skrev til forsikringsselskabet, at man mente, at méngraden rettelig burde fastsættes til 12 %, men at man forligsmæssigt foreslog 10 %.

Ved et brev den 20. maj 2015 meddelte [forsikringsselskab A], at man fastholdt en méngrad på 8 %, og ellers ville forelægge sagen for Arbejdsskadestyrelsen. Man betalte en godtgørelse for yderligere svie og smerte på 14.337,50 kr.

Den 1. juni 2015 betalte advokatkontoret 10.072,50 kr. til [klager] (14.337,50 kr. – kontorets tilgodehavende på 4.265 kr.).

Da [klager] stadig ikke ville acceptere forsikringsselskabets tilbud, forelagde selskabet den 8. juni 2015 sagen for Arbejdsskadestyrelsen med anmodning om en udtalelse.

I brev af 11. juni 2015 meddelte [forsikringsselskab A], at man betalte [klager] ved [indklagede] 59.292,15 kr. i erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

I et brev den 17. juni 2015 skrev [forsikringsselskab B], som havde fået forelagt den udarbejdede speciallægeerklæring, at man fastsatte [klager]s méngrad til 8 %, hvilket på grund af den tidligere foreløbige udbetaling ikke gav anledning til yderligere.

Den 19. juni 2015 fakturerede [indklagede] [klager] for et a conto salær på 31.250 kr. inkl. moms ”til delvis dækning af timeforbrug på sagen”. Restbeløbet på 28.042,15 kr. (i forhold til erstatningen for tabt arbejdsfortjeneste) blev udbetalt til [klager].

Den 5. oktober 2015 skrev advokat [A] til [indklagede], at [klager] havde bedt advokat [A] om at overtage sagen. Der er ingen oplysning om årsagen til advokatskiftet.

[Indklagede] sendte sagens akter til advokat [A] og skrev den 8. oktober 2015 til [forsikringsselskab A] og underrettede om advokatskiftet. Han bad forsikringsselskabet om at udbetale rimelige advokatomkostninger til ham med 13.000 kr. + moms, eller i alt 16.250 kr., beregnet ud fra ½ af de vejledende proceduresalærer i forhold til de udbetalte beløb i sagen.

I en vejledende udtalelse af 14. oktober 2015 vurderede Arbejdsskadestyrelsen, at [klager]s varige mén var 5 %.

[Forsikringsselskab A] betalte den 19. oktober 2015 16.250 kr. til [indklagede], som overførte beløbet til [klager] ved advokat [A].

I brev af 8. december 2015 til [indklagede] skrev advokat [A]:

”Jeg har med tak modtaget indbetaling af kr. 16.250,00, hvilket er det beløb, som svarer til rimelige advokatomkostninger for det udførte arbejde.

Jeg har noteret, at der er sket en voldsom fakturering overfor min klient forud herfor.

Derfor skal jeg anmode om, at få fremsendt de beløb, der tidligere er fratrukket overfor min klient med fradrag af de betalte kr. 13.000 + moms i advokat-omkostninger.”

I et svarbrev af samme dato skrev [indklagede], at sagen ikke var overfaktureret. [klager] var løbende holdt orienteret og a conto-faktureret gennem hele sagen. [Indklagede] ville ikke betale yderligere beløb.

[Indklagede] har fremlagt time-/sagsregnskab vedrørende sagen. Af dette fremgår, at [indklagede] selv har haft 15 timers arbejde på sagen. Hans sekretær har haft 35 timers arbejde og andet kontorpersonele 30 minutters arbejde. Sammenlagt er der udført 50 timer 30 minutters arbejde svarende til et debiterbart beløb på 72.750 kr. (ekskl. moms).

Parternes påstande og anbringender:

Klager:

[Klager] har påstået, at [indklagede]s salær på 77.500 kr. inkl. moms skal nedsættes til 20.000 – 25.000 kr. inkl. moms og har til støtte herfor gjort gældende, at [indklagede] selv

over for [forsikringsselskab A] har anført, at 16.250 var rimelige advokatomkostninger for hans arbejde i forhold til selskabet. Herudover har der været en enkelt henvendelse til ulykkesforsikringen og erhvervsudygtighedsforsikringen. Der har ikke været usædvanlige forhold i sagen.

Indklagede:

[Indklagede] har påstået godkendelse af salæret og har til støtte herfor gjort gældende, at salæret er rimeligt.

Beløbet på 16.250 kr., som [forsikringsselskab A] har betalt som ”rimelige advokatomkostninger”, er uden betydning for vurderingen, idet det er en fast standardgodtgørelse i sådanne sager, svarende til halvdelen af det vejledende proceduresalær ud fra de udbetalte beløb på tidspunktet for advokatens udtræden. [Klager]s advokatskifte skete på et uheldigt tidspunkt i forhold til, hvad forsikringsselskabet skulle betale i advokatomkostninger. Han havde da fået udbetalt 264.723,19 kr. (bortset fra forsikringsselskabets betalte advokatomkostninger), men han stod efter [indklagede]s vurdering til at modtage en betydelig erhvervsevnetabserstatning – og dermed få betydeligt mere fra forsikringsselskabet i rimelige advokatomkostninger. Nok over halvdelen af denne forventelige yderligere godtgørelse kan henføres til det arbejde, [indklagede] har haft i sagen, og det vil komme [klager] til gode i den fortsatte sag, der føres af hans nye advokat.

Det beregnede salær på 77.500 kr. inkl. moms skal fradrages de 16.250, der er modtaget fra [forsikringsselskab A] til advokatomkostninger, og er således reelt på 61.250 kr. inkl. moms. Dette salær er mere end rimeligt henset til, at der er udført arbejde svarende til 72.750 kr. ekskl. moms, eller i alt 90.937,50 kr.

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 5 medlemmer.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Efter retsplejelovens § 126, stk. 2, må en advokat ikke kræve højere salær for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt. Det opkrævede salær skal efter praksis ses i forhold til

bl.a. sagens betydning og værdi for klienten, sagens udfald, arten og omfanget af det arbejde, advokaten har udført, og det med sagen forbundne ansvar.

Advokatnævnet lægger til grund, at sagen er slutfaktureret ved de fremlagte a conto fakturaer på i alt 77.500 kr. inkl. moms.

De rimelige omkostninger til advokat, en skadelidt efter praksis har krav på fra skadevolders ansvarsforsikringsselskab, udmåles sædvanligvis til halvdelen af det salær, retten ville tilkende efter en gennemført retssag, hvor den skadelidte opnåede en given erstatning ("halvt proceduresalær"). Denne standardgodtgørelse er som udgangspunkt uden betydning for, hvilket salær advokaten efter det anførte ovenfor har krav på hos klienten.

Efter gennemgang af sagsakterne lægger Advokatnævnet til grund, at det fremlagte time-/sagsregnskab er retvisende med hensyn til omfanget af det udførte arbejde.

Nævnet lægger på denne baggrund og sagens øvrige oplysninger endvidere til grund, at der fra sekretærens side er udført en del selvstændig sagsbehandling, som der kan faktureres for til den i opdrags- og prisoplysningen oplyste sekretær-timetakst.

Det er korrekt, at [klager]s erstatningssag ikke var usædvanlig eller i øvrigt særligt vanskelig, men nogen skulle udføre det arbejde, [indklagede] og hans kontor har udført, og [klager] havde bedt [indklagede]s om det. [Klager] er også løbende blevet grundigt orienteret om arbejdet, ligesom han løbende er blevet a conto-faktureret for det, uden at være kommet med indsigelser.

Der er ikke grundlag for at antage, at der er udført unødvendigt arbejde, eller at arbejdet har været mangelfuldt.

Ved vurderingen af rimeligheden af det opkrævede salær tager Advokatnævnet udgangspunkt i det samlede opkrævede salær på 77.500 kr. inkl. moms, idet det er uden betydning, om dette er betalt direkte af [klager] eller til dels af [forsikringsselskab A].

Salæret kan på denne baggrund ikke anses for urimeligt, jf. retsplejelovens § 126, stk. 2, og Advokatnævnet godkender derfor salæret.

Herefter bestemmes:

[Indklagede]s salær på 77.500 kr. inkl. moms godkendes.

På nævnets vegne

Mikael Sjöberg